

συντρίψας, ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, καὶ κακώσας τὸ ὑπήκοον, διὰ τῆς μετακομιδῆς τῶν ὑλῶν. Συγχρόνως δὲ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ κατελάμπρυνε τὰ κιονόκρανα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν. Πάντες γνωρίζουσιν ὅτι ὁ μέγας Ναπολέων, μετὰ τὴν ἐν Μόσχᾳ πανωλεθρίαν, διέταξε τὴν ἐπιχρύσωσιν τοῦ θόλου τῶν Ἀπομάχων, ἐπίσης ὅπως ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς προσφάτου συμφορᾶς τὴν προσοχὴν τοῦ εὐτραπέλου παρисиανοῦ ὄχλου· παροιμιώδης δὲ ἀπέμεινεν ἡ ἀποσταλεῖσα τότε διαταγή: Dorez le dome des invalides. Ὁ Γάλλος Καίσαρ ἡγήσεται βεβαίως ὅτι ἀντέγραφε τὸν ἡμέτερον Ῥωμανόν, ἀλλ' οὐδὲν τὸ καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Κερδηνόν· ὁ δὲ Γλυκάς, ὁ πᾶν σχεδὸν σπουδαῖον γεγονός συνοδεύων διὰ παραδόξου τινὸς καὶ δεισιδαίμονος μυθεύματος, προστίθῃσιν ὅτι τὴν ἐν λόγῳ καταστροφὴν προανήγγειλεν, οὐ μόνον — «χύσις ἀστέρος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, καὶ ὄμβρων ἐπίκλυσις, τῶν ποταμῶν ἐκχυθέντων, καὶ τῶν κοίλων πελαγισάντων, ὡς ἀποπνιγῆναι σχεδὸν πάντα τὰ ζῶα καὶ τοὺς καταβληθέντας καρπούς τῇ γῇ» —, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξῆς τεράστιον. Περί τὰς ὑπαιρέας τοῦ ὄρους Κουζινᾶ, ἐν τῷ θέματι τῶν Θρακησίων, ὑπῆρχε διαυγής τις πηγὴ, ἐν ἣ αἵφνης ἠκούσθη — «φωνὴ τις οἰκτρὰ μετὰ ὀδυρμῶν καὶ οὐαί, καὶ θρήνος παρεμφερὲς ὀλοφυρμῷ γυναικῶν· καὶ οὐχὶ ἀπαξ ἢ δις, ἀλλ' ἀπὸ Μαρτίου ἕως Ἰουνίου καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα· ἐπιόντων δὲ τινῶν ἐπὶ τὸ κατασκοπεῖσαι τὸν τόπον, ἀλλαχού μετέπιπτεν ἡ ὀλοολυγὴ, τοῦτο δέ, ὡς εἴκοι, προεμήνυε τὴν ἀτυχίαν ἐν κοίλῃ Συρίᾳ».

Συνεπεῖα τῶν ἐν λόγῳ γεγονότων ὁ Μανιάκης διωρίσθη Κατεπάνω τῆς κάτω Μηδίας, ὅπου ἐξηκολούθησε γενναίως κατὰ τῶν Μωαμεθανῶν ἀγωνιζόμενος, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἀνεδείχθη Δομέστικος τῶν σχολῶν ὁ Συμεὼν, πρῶτον ὑπὸν ὑπὸν τοῦ Κωνσταντίνου Η', καὶ στρατηγὸς Ἀντιοχείας ὁ ἐπίσης ἄσματος Νικητὰς· ἐπῆλθε δὲ ταχεῖα ἡ φυσικὴ συνέπεια τῶν σφαλμάτων τούτων, καθ' ὅσον ἀμφοτέροι οἱ ἐν λόγῳ ἀπόλεμοι ἄνδρες ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κατετροπώθησαν. Τότε δὲ μόνον σωφρονήσας ὁ Βασιλεὺς, ἐξέπεμψεν εἰς Συρίαν τὸν Πρωτοσπαθᾶριον καὶ μέγαν Ἐταιριάρχην Θεόκτιστον, ὅστις ἐπανειλημμένως ἔτρεψε τοὺς ἐχθροὺς, παρέσχεν ἀρωγὴν εἰς τὸν φίλον Ἐμίρην τῆς Τριπόλεως, καὶ τοσοῦτον ἠνέωρθε τὸ ἀξίωμα τοῦ Κράτους, ὥστε ὁ Ἐμίρης τῆς Βερροίας ἐπεμψε πρὸς τὸν Ῥωμανὸν τὸν ἴδιον υἱὸν Ἀμερ μετὰ δώρων λάμπρων, ἐξαιτούμενος τὴν εἰρήνην, καὶ τοὺς προτέρους φόρους ὑπισχνόμενος. Πράγματι δ' ἀποσταλεῖς εἰς Βερροίαν ὁ Πρωτοσπαθᾶριος Θεοφύλακτος ὁ Ἀθηναῖος, ἐβεβαίωσε τὰς σπονδὰς.

(Ἐπ' εἶται συνέχεια).

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς συνταχθέν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ι. Πανταζίδου ἐντολῇ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου τὸ *Χρονικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου*, περιέχον ἐν ἐκτάσει καὶ ἐξ αὐθεντικῶν πηγῶν τὰ κατὰ τὴν σύστασιν καὶ τὸν πεντηκονταετηρίαν αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ πολυτελίδου τούτου συγγράμματος δημοσιεύομεν τὸ περὶ τῶν ποιητικῶν ἀγῶνων κεφάλαιον εὐμενῶς παραχωρηθέν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ γράψαντος.

ΟΙ ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἀγῶν Α. Σ. Πάλλη.

Ὁ πρῶτος ἀνθεσίς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὴν ἐπιμέλειαν ποιητικοῦ ἀγῶνος εἶνε ὁ ἐν Τεργέστῃ *Ἀμβρόσιος Στ. Πάλλης*, ὅστις ἐπιθυμῶν νὰ κινήσῃ τὴν ἀμιλλαν εἰς προαγωγὴν τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς ποιήσεως, ἐν ἔτει 1850 κατέστησεν ἀγῶνα ποιητικόν, ὁρίσας χιλιόδραχμον μὲν τὸ γέρας, κριτὰς δ' αὐτοῦ καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡμέραν τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ ἀριστεύσαντος τὴν 25 Μαρτίου. Καὶ προεκηρύχθη μὲν ἐγκαίρως ὁ ἀγῶν, ἐγείνε δὲ ἡ κρίσις ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Φ. Ἰωάννου, Ι. Βενθόλου, Ἀλ. Ρ. Ραγκαβῆ, Κ. Παπαρηγοπούλου καὶ τοῦ Πρυτάνεως Μισ. Ἀποστολίδου, ἀπαγγελλθεῖσα κατ' ἐξαιρέσιν ἐκεῖνο τὸ ἔτος οὐχὶ τὴν 25 Μαρτίου, ἀλλὰ τὴν 20 Μαΐου, ἡμέραν τῶν γενεθλίων τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, καὶ ἐκ τῶν δέκα εἰς τὸν ἀγῶνα πεμφθέντων ποιημάτων δύο ἐκρίθησαν τὰ ἐξέχοντα, τὸ Μεσολόγιον τοῦ Γ. Ζαλακώστα, καὶ ὁ *Στράτης Καλοπίχειρος* τοῦ Σ. Α. Κουμανοῦδη. Εἰς τούτους δὲ ἤθελον ἐξ ἴσου διανεῖμῃ τὸ γέρας οἱ κριταί, ἀν' ἡ ἐντολὴ τοῦ ἀγωνοθέτου δὲν ἦτο εἰς ἓνα μόνον νὰ δοθῇ. Ὅθεν τὸ μὲν χιλιόδραχμον γέρας ἀπενεμήθη εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ Μεσολογίου, ἔπαινος δὲ δημοσίᾳ εἰς τὸν τοῦ Στράτη. Ἀπηγγέλη δὲ ἡ κρίσις πανηγυρικώτατα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀπαρόντων μὲν πολλῶν καὶ γερουσιαστῶν καὶ βουλευτῶν καὶ ἄλλων πολλῶν ἐνδόξων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, ὁμογενῶν τε καὶ ἀλλογενῶν, καταγλαΐζοντος δὲ τὴν ὁμήγυριν ταύτην καὶ τοῦ φιλομούσου βασιλέως, οὐκ ἀπαξιώσαντος καὶ στέφανον δάφνης ἐπιθεῖναι ἰδίᾳ χειρὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀριστέως, ἀνευφημούντων ἀπάντων τὸν ἀθλοθέτην οὐχ ἥττον ἢ τὸν ἀριστεῖα, ὅς μετὰ τοῦ στεφάνου καὶ τὸ ἔπαθλον τῶν 1000 δραχμῶν ἐκεῖ ἐκομίσαστο» (λόγ. Μισ. Ἀποστολίδου 1851, σ. 21).

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος προκηρυχθέντος πάλιν τοῦ ἀγῶνος, ἐκ τῶν ἐξ πεμφθέντων εἰς αὐτὸν ποιημάτων διεκρίθησαν μὲν δύο, ἀλλ' οὐδέτερον ἐκρίθη ἄξιον τοῦ βραβείου. Μετὰ δὲ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἀπαγγελλθεῖσαν τὴν 25 Μαρτίου, ζωηρὰ συζήτησις ἡγήθη ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ περὶ τῆς ἀξίας τῶν ποιημάτων καὶ τῆς κρίσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ δὴ καὶ περὶ

τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγωνοθέτου. "Οθεν ὁ ἀγωνοθέτης Α. Σ. Ράλλης ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν τότε πρύτανιν Σπ. Πήλληκαν, ἐξηγῶν σαφέστερον τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωνοθεσίας του. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε ἡ ἐξῆς:

Πρὸς τὴν Πρυτανείαν τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος.

Ἀπαντήσας εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 2,109 ἔγγραφον ὑμῶν, κύριε Πρύτασι, ἐξέφραζον τὴν πλήρη ἐπιδοκιμασίαν μου διὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπὶ τῆς ποιητικῆς ἀγωνοθεσίας ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔκτοτε συνέβη καὶ ἐν ταῖς ἡμερίσιν καὶ ἀλλαγῇ νὰ ἴδω τινὰς πικρῶς καθαρπομένους τινῶν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ γράψω πρὸς ὑμᾶς τὴν παρῶσάν μου, ἵνα ἀκμῆτε οἶαν δῆποτε ἀρέσκεσθε χρῆσιν αὐτῆς, μάλιστα δέ, ἵνα σαφέστερον πληροφορηθῶσιν οἱ διαγωνιζόμενοι, ὅποῖος τοῦ ὑπ' ἐμοῦ συσταθέντος ἔθλου ὁ σκοπός.

Ἀνέκαθεν καίτοι τὸν ἔμπορον ἐπαγγελλόμενος ἐγὼ, ἰδιαίτως εἶχον κλίσιν πρὸς τὴν ποίησιν καὶ τῆς ἀναπαύσεως ὀλίγας ὥρας ἑδᾶπάνων εἰς τὴν ἀνάγκωσιν τῶν διασημοτέρων ποιητῶν τῆς νεωτέρας Εὐρώπης, οὐδόλως τῶν τῆς νέας Ἑλλάδος παραμελουμένων. Ἀλλ' ἐκεῖνο πολλάκις ἐθαύμασα τὸ παρ' ἡμῖν συμβαῖνον κατ' ἀντίθετον ὅλως λόγον τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι· διότι παρ' αὐτοῖς μὲν αἰέποτε ἡ ποίησις τοῦ πεζοῦ προηγῆθη λόγου, καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἔθνους τῶν δημιουργοὶ οἱ ποιηταὶ ἐγένοντο. Παρ' ἡμῖν δὲ τούναντίον, οὐκ οἶδα πῶς, οἱ μὲν τῷ πεζῷ λόγῳ χρώμενοι καὶ τὴν γλῶσσαν καθαρῶς, καὶ γλαφυρῶς γράφουσι, καὶ γνησίαν θυγατέρα τῆς ἀρχαίας, διὰ τε τὴν καλλιέπειαν καὶ σαφήνειαν, τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν ἀνέδειξαν, οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ τοὺς φοιβολήπτους ἐπαγγελλόμενοι τῶν χυδαιοτάτων λέξεων καὶ φράσεων ποιοῦνται χρῆσιν, ἱκανὸν πολλάκις τῆς ποιήσεως προσὸν νομίζοντες τὸ ὁμοιοκατάληκτον τῶν στίχων, ἥτοι τὸ μᾶλλον ἐπουσιῶδες, τοῦτο δὲ τοῦ κυριωτάτου καὶ οὐσιωδεστάτου προτάττοντες, εἰς στιχουργικὴν τέχνην τὸ θεῖον τῆς ποιήσεως δῶρον μετεποίησαν. Τοιοῦτος δὲν ἦτον ὁ σκοπός ἐμοῦ τοῦ ἀγωνοθετοῦντος, κύριε Πρύτασι, οὐδ' ἐνόησα ποτὲ νὰ ἐμψυχώσω τοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον ἐπιτηδεῖους στιχουργούς. Δὲν λέγω ὅτι ἀγωνοθετῶν ἐφαντάσθην νὰ πλάσω ποιητάς, διότι τοὺς ποιητάς ὁ Θεὸς δωρεῖται εἰς τὰ ἔθνη, ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο ἀπεσκόπησα, νὰ κινήσω τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἐνδιαθέτων ποιητικῶν ἐχόντων εἰς τὸ νὰ μελετήσωσι τὴν γλῶσσαν ἡμῶν τὴν πάτριον καλῶς, καὶ δυνηθῶσιν οὕτω τὰς τῶν ἑαυτῶν ψυχῶν ἐμπνεύσεις ἐν γλώσσῃ κανονικῇ καὶ ἀρμονικῇ νὰ ψάλλωσι, καὶ γένωνται τοῦ ἔθνους διδάσκαλοι διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῆς ποιή-

σεως Σειρήνος, καὶ πραγματοποιηθῇ οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πάλας περὶ Ὀρφείας καὶ Ἀμφίονος μυθολογηθέν.

"Οθεν συμπεραίνων ἐν ὀλίγοις τὴν γνώμην μου λέγω, κύριε Πρύτασι, ὅτι ὁ σκοπός μου οὕτε ἦν, οὕτε εἶναι τὸ νὰ δίδεται τὸ γέρας εἰς τὸ ἐν κακοῖς ἦττον κακὸν στιχουργημα, ἀλλ' εἰς τὸ ἐν καλοῖς ὅσον ἐνεστὶν ἄριστον ποιήμα· ἐτι δὲ ὅτι οὕτε ἔκρινον τὸ νὰ βραβεύηται πάντως ἐν τῶν παρουσιασθέντων, διότι ἂν τοιαύτην εἶχον γνώμην, παράδοξος ἦθελεν εἶσθαι ὁ δεύτερος καὶ ὁ μετὰ τοῦτον τρίτος τῆς ἐτήσιου δωρεᾶς μου ὅρος. Καλῶς ἄρα ἔπραξεν ἡ πλειονοψηφοῦσα ἐπιτροπὴ, παρκαλῶ δὲ ὑμᾶς, Κύριε Πρύτασι, νὰ βεβαιώσητε τὰ ἀξιότιμα μέλη αὐτῆς ὅτι ἐγὼ, πεποιθὼς εἰς τὰ φῶτα καὶ τὴν ἀμεροληψίαν τῶν Κυρίων Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, θέλω σέβεσθαι τὰς κρίσεις αὐτῶν, εὐχόμενος ὥστε καὶ οἱ διαγωνιζόμενοι καὶ οἱ φίλοι τῶν νὰ σέβωνται αὐτάς, διότι ἄλλως μαραινέται ὁ πρὸς τὰ καλὰ ζήλος, καὶ ἡ δικαιοσύνη πάσχει, ὅταν οἱ δικαιοπόλοι συκοφαντῶνται καὶ περιυβρίζωνται, ἐν ᾧ τούναντίον καὶ πλείστη ὀφείλεται εἰς αὐτοὺς χάρις διότι διὰ τῶν ἐπαγομένων κρίσεων ἐπὶ τῶν καθυποβαλλομένων αὐτοῖς ποιητικῶν ἀγωνισμάτων ἐκτιθάσκουσι τοὺς τε διαγωνιζομένους καὶ τοὺς μὴ, τοὺς ἀληθεῖς τῆς ποιητικῆς καὶ αἰσθητικῆς κανόνας, καὶ καθιστῶσιν αὐτοὺς προσεκτικωτέρους περὶ τὰ τοιαῦτα. Ὡστε καὶ ἂν ἄλλον δὲν ἤθελεν ἀποφέρειν καρπὸν τὸ ὑπ' ἐμοῦ γέρας, εὐτυχίζω ὅμως ἑμαυτόν, διότι δίδωμι ἀφορμὴν δι' αὐτοῦ νὰ συντάττωνται διατριβαὶ καὶ ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν ἀγωνισμάτων, οἷα ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενομένη ἐκθεσις ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Φιλίππου Ἰωάννου.

Διαβεβαιῶν δὲ καὶ ὑμᾶς, Κύριε Πρύτασι, περὶ τῆς ἰδιαίτουσιν πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου εἰμὶ

Α. Σ. ΡΑΛΛΗΣ.

Ἐν Τεργέστῃ, τῇ 5/17 Ἰουνίου 1852.

Διὰ τοῦ εἰς οὐδένα ἀπονεμηθέντος ἔθλου τῶν 1000 δραχ. ἡγοράσθη ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου ὁ Θησαυρὸς τοῦ Ἐ. Στεφάνου καὶ ἄλλα χρήσιμα βιβλία. Ὁ ἀγὼν οὗτος ἐπανελαμβάνετο κατ' ἔτος μέχρι τοῦ 1860. Καὶ τρίς μὲν οὐδὲν ἐβραβεύθη· τὰ δὲ κατὰ τοὺς ἄλλους διαγωνισμοὺς βραβευθέντα ποιήματα εἶνε πλὴν τοῦ Μεσολογγίου, οἱ Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέπτει τοῦ Ζαλακώστα, τοῦ Ὀρφανίδου ὁ Ἀπατρίς, ἡ Ἄννα καὶ Φλώρος ἡ Ὁ Πύργος τῆς Πέτρας καὶ ἡ Χίος δούλη, τοῦ Δ. Βερναρδάκη ἡ Εἰκασία καὶ τοῦ Γρ. Σταυρίδου ὁ Ἀρματωλός.

Καθ' ὅσον δὲ ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν βραβευομένων ἠῤῥαγεν, ὁ δὲ τῶν ἀποτυγχανόντων ἐπολλαπλασιάζετο, κατὰ τοσοῦτον ὑπερέβη χειλιζέ-

καὶ ἡ κατὰ τῶν κριτῶν δημοσίᾳ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἢ ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ οὐχὶ εὐσχημος καταφορά καὶ ἐπίθεσις. Ἐπὶ ταύτῃ δυσανασχήτησαντες οἱ Πρυτάνεις Κ. Ἀσώπιος καὶ Φίλιππος Ἰωάννου ἀπέτειναν ἐν τοῖς λόγοις αὐτῶν πικρὰς περὶ τῆς κρίσεως πρὸς τοὺς οὕτω προσφερομένους ποιητὰς καὶ τοὺς φίλους αὐτῶν. Παράθετομεν ἐνταῦθα τὰς τοῦ Φιλ. Ἰωάννου ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ τοῦ 1858 (σελ. 16—18). «Πολλὰ καὶ σοφὰ παρήνεσε πέρυσι περὶ τῆς ἀγωνοθεσίας ταύτης ἐν τῷ πρυτανικῷ αὐτοῦ λόγῳ ὁ σεβάσμιος προκάτοχός μου, συνιστῶν εἰς τοὺς νέους ἡμῶν ποιητὰς πλείοτερον μετριοφροσύνην· ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ δύναμαι νὰ περατώσω τὸ περὶ ἀγωνοθεσιῶν κεφάλαιον, πρὶν ἐκφράσω δημοσίᾳ τὴν λύπην μου διὰ τὸν ἀπρεπῆ καὶ ἀξιοκατάκριτον τρόπον, καθ' ὃν τινες τῶν ἀποτυχάνοντων εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα, ἢ καὶ τινες φίλοι αὐτῶν καὶ συνήγοροι, προσφέρονται πρὸς τοὺς κριτὰς. Ὅστις ἀναλογισθῇ, ὅτι οἱ ἀναδεχόμενοι τὸ πολύμοχον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπρεπὲς καὶ ἔτι ἀχάριστον ἔργον τῆς κρίσεως τῶν κατ' ἔτος προσερχομένων εἰς τὸν ἀγῶνα ποιημάτων, ἀναγκάζονται ἕνεκα τούτου νὰ καταλείπωσι τὰ ἰδιά των ἔργα μὲ ζῆμιαν οὐχὶ μικράν, νὰ ἀναγινώσκωσιν ἐν χειρογράφοις δις μυρίου καὶ τρισμυρίου στίχους τοὺς πλείστους πάσης ποιητικῆς χάριτος, ἐνίοτε δὲ καὶ γραμματικῆς ὀρθοπείας ἑστερημένους, σημειοῦντες τὰ σημειώσεως ἄξια καὶ ἐπιτήδεια νὰ ὁδηγήσωσιν ἐπὶ τέλους τὴν κρίσιν των, θέλει ὁμολογήσῃ ὅτι καὶ οἱ κρινόμενοι καὶ οἱ φίλοι των ὀφείλουσι πρὸς τοὺς κριτὰς ἡθικὴν τινα τῶν ἀμίσθων πόνων των καὶ τῆς πολλῆς των ὑπομονῆς ἀμοιβήν, ὅποια εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη. Ἀλλ' ὅμως πόσον ἀγνωμόνως, ἐνίοτε δὲ καὶ κακοήθως προσηνέχθησάν τινες πρὸς αὐτούς. Οἱ κριταὶ δὲ ἔχουσι τὴν οἴησιν, ὅτι ἡ κρίσις των εἶναι ἀλάνθαστος· ἀλλ' ἡ ἐπικρίσις αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ σκοπὸν καθαρῶς φιλολογικόν, νὰ γίνηται εὐσυνειδήτως καὶ εὐσημνῶν καὶ στηρίζεται ἐπὶ λόγων. Ἀλλ' ἀντὶ τούτων τί γίνεται; παρεξηγοῦνται οἱ λόγοι τῶν κριτῶν, περὶ τῆς κρίσεως αἱ ἐννοιαὶ των, διαστρέφονται αἱ κρίσεις των, χλευάζεται τὸ ἔργον των, καὶ τὸ χειρότερον προβαίνει ἐνίοτε ἡ κακοήθεια καὶ μέχρι τοῦ καθιστῆν ὑποπτον τὴν εὐθυδικίαν καὶ ἀγαθοπιστίαν αὐτῶν. Οἱ κριταὶ ἀδυνατοῦσι βεβαίαι νὰ ἀναγινώσκωσι πάσας ταύτας τὰς δι' ἐφημερίδων ἢ φυλλαδίων δημοσιευόμενας ἐμπληθεῖς τῶν κρίσεων ἐπικρίσεις ἢ ἀκρισίας καὶ ἔτι μᾶλλον ἀδυνατοῦσι ν' ἀπολογῶνται. Ἐὰν κατεδιδάσκοντο εἰς τοῦτο, ἤθελον εἶσθαι ἀνδρῶν ἀπάντων ταλάντατοι. Ἀναγκάζονται ἄρα νὰ σιωπῶσι καὶ ἐπομένως ν' ἀφίνωσιν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀγνοούντων τὰ πράγματα ὑπόνοιαν τινα,

ὅτι οἱ ἐπικρίνοντες, οἱ διαβάλλοντες, οἱ χλευάζοντες, ἔχουσι δίκαιον. Ἡ τοιαύτη αὐταπάρενησις καὶ ὑπομονὴ ἔχει τὰ ὅριά της, ὥστε πιθανὸν ἀποτελεσμα τῆς ῥηθείσης ἀξιοκατακρίτου τινῶν πρὸς τοὺς κριτὰς διαγωγῆς θέλει εἶσθαι ἡ παραίτησις πάντων ἀπὸ τοῦ τόσο ἀχαρίστου ἔργου τῆς τῶν διαγωνισμάτων κρίσεως, ἐπομένως ἡ ἀποτυχία τοῦ σκοποῦ τῶν φιλοκάλων ἀγωνοθεσιῶν καὶ ἡ ψύχρανσις τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου αὐτῶν».

Ὅτι προέβλεπαν οἱ δύο οὗτοι Πρυτάνεις, ὅτι δὲν θὰ εὕρισκοντο καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσι τὴν κρίσιν τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος, φαίνεται ὅτι συνέβη κατὰ τὸ 1860—61· διότι μὴ καταρτισθείσης ἐπιτροπῆς ἀγωνοδικῶν, ὡς λέγει ὁ τότε Πρύτανης Α. Πάλλης, διὰ τὸν πολυάσχολον τῶν ἀρμοδίων καθηγητῶν ἢ δι' ἀσθένειαν τινῶν αὐτῶν, ἀνεβλήθη ὁ ἀγὼν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Α. Σ. Πάλλης τὰς μὲν προκαποσταλείσας 1000 δραχμὰς διέθηκεν αἰς προίκισιν ἀπόρου θυγατρὸς ἀγωνιστοῦ· τὴν δὲ κρίσιν τῶν ποιημάτων ἀνέθηκε τοῦ λοιποῦ εἰς κριτὰς παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσεως ἐκλεχθισομένους ἐκάστοτε (λόγ. Α. Πάλλης 1861, σελ. 24). Καὶ οὕτως ἔπαυσεν ἡ πρώτη αὕτη ἀγωνοθεσία καὶ οἱ κατ' ἔτος ἐπαναλαμβάνόμενοι ποιητικοὶ ἀγῶνες ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἀλλ' ἄμα γενομένης γνωστῆς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α. Σ. Πάλλης, ἕτερος ὁμογενὴς ὁ ἐν Ὀδησσῷ Ἰω. Γ. Βουτσινᾶς προέτεινεν αὐτὸς νὰ χορηγῇ εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα 1000 μὲν δραχμὰς κατ' ἔτος ὡς ἐπαθλον τοῦ ἐκάστοτε ἀριστεύοντος ποιητοῦ, 500 δὲ πρὸς ἀμοιβὴν τῶν κριτῶν Ἡ Σύγκλητος ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν, καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος, γενομένου τοῦ ἀγῶνος, ἐβραβεύθη τὸ ποίημα Σωκράτης καὶ Ἀριστοφάνους τοῦ φοιτητοῦ Ἀλ. Σ. Βυζαντίου. Τὰ περὶ τὴν ἀγωνοθεσίαν ταύτην ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀκόλουθον περίοδον.

Ἀγὼν Ι. Γ. Βουτσινᾶ.

Τὴν ἀγωνοθεσίαν τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἀ. Πάλλης διεδέχθη κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν περίοδον ἡ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ Ι. Γ. Βουτσινᾶ, καὶ εἶδομεν ὅτι ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ἐβραβεύθη τὸ ποίημα Σωκράτης καὶ Ἀριστοφάνους τοῦ φοιτητοῦ Ἀλ. Σ. Βυζαντίου. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς περιόδου ταύτης οὐδὲν ἐβραβεύθη· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον 1864 ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Κ. Φρεαρίτου μαθητόμενον ὅτι ἕνεκα διαφορᾶς τινος τῶν κριτῶν ἀνεβλήθη ὁ κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ματαιωθείς ἀγὼν εἰς τὸ ἀκόλουθον. Τῷ δὲ 1865 ἐβραβεύθη ἡ τραγωδία Φίλιππος Μακεδὼν τοῦ Α. Ι. Ἀντωνιάδου, ἐπηνέθη δὲ ἡ λυρικὴ συλλογὴ Στίχοι. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἡ εἰδησις ὅτι ὁ ἀγωνοθέτης

προσήμεγε 1000 ἔτι δραχμάς, ἵνα δι' αὐτῶν κατ' ἐξαίρεσιν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου βραβευθῇ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1866 τὸ ἄριστον ποίημα εἰς γλῶσσαν δημώδη καὶ μάλιστα ἑπτανησιακὴν. Ἀλλὰ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν ἐστάλη εἰς τὸν ἀγῶνα· συνέβη δέ τις ἀπροσδόκητος χασμωδία. Ὡς ἄριστον ποίημα ἐκρίθη τραγωδία τις φέρουσα τὸ ὄνομα *Ἀντίνοος*. Ἀνοιχθέντος δὲ ἐπισήμως ἐνώπιον πάσης τῆς ὁμηγύρεως τῶν ἀκροατῶν τοῦ εἰς αὐτὸ προσηρτημένου δελτίου, εὐρέθη ἐν αὐτῷ ἡ ἐξῆς δῆλσις: « Ἡ τραγωδία δὲν εἶνε πρωτότυπος, ἀλλ' ἐλευθερά παράφρασις τῆς γερμανικῆς τραγωδίας τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ Heyse, ἐπιγραφομένης Hadrian. Ἄν οἱ κύριοι κριταὶ νομίζωσιν ὅτι καὶ ἀνοίξωσιν — ἀλλὰ μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει — τὸ ἐγκλειστον δελτίον ». Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς δηλώσεως ταύτης ὁ πρῦτανος εἰς ἀμνηστὴν περιελθὼν κατέβη ἀπὸ τοῦ βήματος, ὅφ' οὐ ἔμελλε ν' ἀπαγγεῖλῃ τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ, καὶ συσκεφθεὶς μετὰ τῶν ἄλλων κριτῶν περὶ τοῦ ποιητέου, ἀνέβη πάλιν μετ' ὀλίγον καὶ ἀνεκήρυξε τὴν νέαν γενομένην ἀπόφασιν τῶν κριτῶν ὡς ἐξῆς: « Ἡ ἐπιτροπὴ, ἐπειδὴ κατὰ τοὺς γνωστούς ἤδη εἰς τὸ κοινὸν ὅρους τῆς ἀγωνοθεσίας μεταφράσεις δὲν βραβεύονται, χωρίζει τὸ βραβεῖον εἰς δύο ποιητάς, οἵτινες ἐποίησαν τὰ *Ἐκτῶν ἐνόντων* καὶ τοὺς *Στόνους*, δύο λυρικὰς συλλογὰς, τὴν μὲν τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου, τὴν δὲ τοῦ Δημητρίου Κ. Παπαρρηγοπούλου ». « Ὅπως κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν περίοδον ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος προέκυψαν ἐπικρίσεις ἐν ταῖς ἐφημερίαις καὶ ἑριδές, οὕτω καὶ κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν τὸ πάθημα τῶν κριτῶν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ μεταφραστοῦ τοῦ Hadrian τοῦ P. Heyse, ὅστις ἦτο ὁ Α. Βλάχος, παρήγαγε συζητήσεις τινὰς καὶ ἐπικρίσεις καὶ ἀπολογίας. Ταύτας περιέχει κατὰ μέγα μέρος ὁ *Πρόλογος* τοῦ Ἀγγ. Βλάχου προτεταγμένος εἰς τὸν *Ἀντίνοον*, τὴν ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα δημοσιευθεῖσαν μετάφρασιν τοῦ Hadrian — Τὸ ἐπόμενον ἔτος οὐδὲν ἐβραβεύθη· ἐπηνέθη δὲ ἡ Κρητικὴ τοῦ Α. Ἀντωνιάδου, ποίημα ἐπικὸν εἰς δακτυλικούς στίχους· τῷ δὲ 1868 ἐβραβεύθη ἡ κωμωδία *Ὁ λοχαγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς*, ἥς ὁ ποιητὴς Ἀγγελος Βλάχος δὲν ἐφκνέρωσε τότε τὸ ὄνομα του, ἐγνωστοποίησε δὲ μόνον ὅτι, ἂν ἐνίκα, ἀφιέρωνε τὸ χιλιόδραχμον γέρας εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν, πρὸς ἣν καὶ ὄντως ἐπέμψθη. Τῷ 1869 ἐβραβεύθη μὲν ὁ *Πλουτήσας σκυτοτόμος*, κωμωδία τοῦ Ἀ. Ἀντωνιάδου ἐπηνέθη δὲ τοῦ αὐτοῦ ὁ *Κρίσπος* τραγωδία. Τῷ 1870 ἐβραβεύθησαν δύο ποιήματα *Ὁ Ἀντίβας ἐν Γόρτυνι* τοῦ Κ. Βερσῆ καὶ *Τὸ φρόνημα τῶν Χριστιανῶν* τοῦ ἀνωτέρω Α. Ι. Ἀντωνιάδου, διαιρεθέντος

καὶ πάλιν τοῦ χιλιόδραχμου ἐπάθλου, ἐπηνέθησαν δὲ ἕτερα δύο ὁ *Θησεὺς* τοῦ Ἀριστομ. Προβλεγγίου καὶ ὁ *Κόμης τῶν Σαλῶνων* τοῦ Σπ. Λάμπρου. Τῷ 1871 ἐκ 45 ὑποβληθέντων διαφόρου εἶδους ποιημάτων οὐδὲν ἐβραβεύθη· διὰ δὲ τῶν 1000 δραχμῶν ἡγοράσθη ἡ προτομὴ τοῦ ποιητοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, ἔργον τοῦ ἐκ Σμύρνης καλλιτέχνου Πραξίου. Τότε δὲ ἀπεφασίσθη, συναινοῦντος καὶ τοῦ ἀγωνοθέτου, νὰ διαιρεθῇ ὁ ποιητικὸς ἀγὼν κατὰ τὰ εἶδη τῶν ποιημάτων οὕτως, ὥστε κατ' ἔτος νὰ κρίνωνται ὁμοειδῆ ποιήματα (Δόγ. Βουστὰς σ. 55). Τῷ 1872 λοιπὸν ἐκρίθησαν 27 δραματικὰ ποιήματα, ὧν δύο ἔλαβον τὸ βραβεῖον, εἰς δύο πάλιν διηρημένον, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγωνοθέτου, ἐπιδημοῦντος ἐν Ἀθήναις, ὁ ἱατρὸς Ἀ. Ἡλιάδης διὰ τὴν κωμωδίαν *Ὁ ἐραστὴς γλάστρας* καὶ ὁ Α. Ι. Ἀντωνιάδης διὰ τὴν τραγωδίαν *Ἄρις ὁ Εὐδαμίδα*. Τῷ 1873 ἀγνοεῖται τις ἐβραβεύθη. Ὁ πρῦτανος τοῦ ἔτους Κ. Παπαρρηγοπούλος δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ μνημονεύσῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγῶνος. Ἀντὶ τούτου ἐκφέρει κρίσεις τινὰς περὶ τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τελουμένων πνευματικῶν ἀγῶνων ἀξίας ἀνγκνώσεως (Δόγ. αὐτοῦ σ. 17). Τῷ 1874 ἐβραβεύθη τὸ ἐπικὸν ποίημα *Ὁ Κόδρος* τοῦ Γ. Βιζυνοῦ, μνηστοῦ τῆς Δ' τάξεως τοῦ γυμνασίου. Τῷ 1875 ἐβραβεύθησαν ἐκ 33 δραμάτων πάλιν δύο, ὁ *Σαμφὼν* τραγωδία τοῦ Κ. Βερσῆ καὶ ἡ *ἄπιστος* κωμωδία τοῦ πολλάκις μνημονευθέντος Α. Ι. Ἀντωνιάδου. Τοῦ 1876 τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος ἀγνοεῖται. Ὁ πρῦτανος τοῦ ἐπομένου ἔτους Ἀ. Ἀνγκνωστάκης ἀγγέλλει ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὅτι « ὁ ποιητικὸς ἀγὼν κατηργήθη σιωπηλῶς, παραιτηθέντος τοῦ ἀγωνοθέτου τῆς τέως χρηματικῆς χορηγίας. Καὶ ἴσως μὲν πρόσκαιρος τις διακοπὴ δὲν εἶνε ἀξιοθρήνητος, ἵνα δοθῇ τῷ νέῳ ἡμῶν Παρνασσῷ ἡ δέουσα ἄνεσις εἰς εὐρωστοτέρας βλαστήσεις· ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἡ Ἀκαδημικὴ Σύγκλητος, δις μέχρι τοῦδε λαβοῦσα πείραν τοῦ παλιμβούλου τῶν ἀγωνοθετῶν, ἀπεφασίσεν ἵνα τοῦ λοιποῦ μὴδεὶς ἀγὼν ᾖναι δεκτὸς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἂν μὴ πρῶτον κατατεθῇ ἀμετακλήτως τὸ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ κεφάλαιον ».

Εἶνέ τις ἥκιστα ἀξίεραστος ἔταν ἐκ καθήκοντος θέλει νὰ φαίνεται τοιοῦτος.

*

Διὰ τὸν ἀγαπῶντα καὶ ἀγαπώμενον δὲν ὑπάρχει πλέον οὔτε μοναξιά, οὔτε κενόν.

*

Τὰ σχέδια εἶνε τὸ πραγματικὸν μέρος τοῦ ὀνείρου.

*

Τὸ παρὸν ἔχει ἀνάγκην μέλλοντος· σπανίως εἶνε αὐταρκές.

